

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zł. 45 kr., miesięcznie 1 zł. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zł. 30 kr., miesięcznie 1 zł. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Niemce. — Grecya. — Egipt. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Przegląd mies. stanu gal. kasy oszczędności.

MONARCHYA AUSTRYACKA. Rzecz urzędowa.

Lwów, 20. sierpnia. Niektórzy dzierżawcy dóbr z obwodu Brzeżańskiego ofiarowali należące im się wynagrodzenie za dostawienie koni przy sposobności podróży Jego c. k. Apost. Mości w Galicyi na rzecz galicyjskiego instytutu ślepych, a mianowicie pp. Klemens Postrucki z Putiatyniec 15 złr. 40 kr., Dawid Ohanowicz z Koniuch 3 złr., Józef Witosławski z Wybudowa 3 złr., August Ne-

storowicz z Wirzbowa 6 złr. i Ignacy Wiśniowski z Urmania 6 złr. 20 kr. m. k.

C. k. prezydium krajowe przesyłając te dary w ogółowej sumie 34 złr. m. k. na miejsce przeznaczenia, widzi się oraz spowodowaniem podać je do wiadomości publicznej.

Lwów, 24. sierpnia. Dnia 18. sierpnia w dzień uroczystości urodzin Jego c. k. Apost. Mości dali dyktanci w mieście obwodem Stryju przedstawienie teatralne, z którego czysty dochód w sumie sto pięćdziesiąt złr. m. k. ofiarowano na rzecz powszechnego funduszu inwalidów.

Przesyłając ten dar na miejsce przeznaczenia, ma sobie c. k. prezydium krajowe za przyjemność podać ten dowód lojalnego sposobu myślenia mieszkańców obwodu Stryjskiego do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Amortyzacya obligacyi dawniejszego długu państwa.)

Obligacye dawniejszego długu państwa, które według rozporządzenia najwyższego patentu z 21. marca 1818 na rok administracyjny 1852 mają być amortyzowane, są wykreślone w księgach kredytowych i przygotowane do publicznego spalania.

Dzień i godzina, w których się odbędzie to publiczne zniszczenie, zostaną później oznaczone.

Tymczasem podaje się do wiadomości publicznej, że przeznaczone do zniszczenia na rok administracyjny 1852 obligacye dawnego długu w nominalnej wartości 5,317,674 złr. 48⁵/₈ kr., a z doliczeniem 2¹/₂ prct. 5,000,000 złr. wynoszą. Od czasu prawomocności najwyższego patentu z 21. marca 1818 zniszczono publicznie z dawniejszych do losowania przeznaczonych obligacyi

długu państwa	W nominalnej wartości		Z doliczeniem 2 ¹ / ₂ prct.	
	złr.	kr.	złr.	kr.
	187,130.941	53 ⁷ / ₈	169,000.136	—
Zatem wynosi ogółowa suma zniszczonych obligacyi	192,448.616	42 ³ / ₈	174,000.136	—
W tej są zawarte:				
Obligacye bankowe w kwocie	61,678.555	12 ¹ / ₈	59,579.613	42 ² / ₈
Obligacye izby nadwornej	64,896.991	1 ⁷ / ₈	58,346.855	36 ⁶ / ₈
Obligacye eraryjalno-stanowe	64,236.451	29 ³ / ₈	54,752.865	10
Przeznaczone do losowania stanowe obligacye domestykalne	1,636,618	43 ⁴ / ₈	1,320.801	31
Razem	192,448.616	42 ³ / ₈	174,000.136	—
Zapomocą odbytych od czasu prawomocności najwyższego patentu z 21. marca 1852 — 239 losowań dawniejszego długu państwa wylosowano	273,249.036	47 ⁶ / ₈	242,454.001	20
Ale ponieważ z tego w czasie losowań poczęści przez zgodne z patentem odliczki ze strony funduszu amortyzacyjnego, a poczęści innym sposobem zniszczone i z ksiąg kredytowych wymazano	84,530.339	17 ⁴ / ₈	76,861.067	27 ⁴ / ₈
przeto wynosi ogółowa suma zredukowanych znowu na pierwotną stopę procentową kapitałów	188,718.697	30 ² / ₈	165,592.933	52 ⁴ / ₈
Z tego przeszło na kapitał funduszu amortyzacyjnego	24,322.797	32 ⁶ / ₈	24,559.043	2
Zatem znajduje się w obiegu z podwyższoną stopą procentową	164,395.899	57 ⁴ / ₈	141,033.890	50 ⁴ / ₈

Z końcem roku administracyjnego był zanotowany do uzupełniającego wylosowania obliczony na 2¹/₂ prct. kapitał 1,409,296 złr. 15 kr. z roczną kwotą procentową 35,232 złr. 24³/₈ kr.

Przy tej sposobności będą także publicznie zniszczone te 5proc. obligacye pożyczki z roku 1851 serye A i B, jakoteż wynikię z konwersyi obligacye, do których odnoszą się publikowane w Gazecie wiedeńskiej ogłoszenia c. k. ministryum finansów z 12go i 18go sierpnia 1852. — Wiedeń, 25. sierpnia 1853.

Z c. k. ministryum finansów. (Wien. Ztg.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 28. sierpnia. Podług rozstrzygnięcia c. k. ministryum handlu wolno izbom handlowym, na zasadzie przedłożonych już w tej mierze zdań kilku władz krajowych, udzielać o następujących rzeczach objaśniające szczegóły zapytującym o to osobom prywatnym: O ogólnych statystycznych, handlu i przemysłu tyczących się stosunkach, o ile data te z wyznaczonych im do prowadzenia rejestrów wyjęte być mogą; o lokalnych właściwościach handlowych i zwyczajnych przemysłowych w ich okręgu; o stosunkach nieoznaczonych żadną ustawą, lecz wynikłych tylko ze zwyczaju handlowego miar i wag lokalnych do miar i wag prawnych; nakoniec o cenach towarów i płacy robotników.

— C. k. ministryum nauk zaleciło pierwszą część dzieła: „Grundzüge der Zoologie von Schmarda“, wydanego nakładem księgarza Gerolda, jako książkę szkolną w zawodzie-historji naturalnej dla drugiej klasy gymnazyjów wyższych.

— Ministryum oświecenia potwierdziło dla użytku naukowego w niższych szkołach realnych niemiecką książkę do czytania Vernaleken'a, która wyszła w trzech tomach nakładem księgarni Seidel w Wiedniu.

(Kurs wiedeński z 31. sierpnia.)

Obligacye długu państwa 5% 92; 4¹/₂% 84¹/₁₆; 4% --; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; 2¹/₂% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 138. Wied.

miejsko bank. — Akcyje bankowe 1390. Akcyje kolei półn. 2335. Głognickiej kolei żelaznej 856¹/₄. Odenburskie —. Budwejskie 265. Dunajskiej żeglugi parowej 773. Lloyd. 590. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Portugalia.

(Posiedzenia ciała prawodawczego blizkie ukończenia. — Sprawy izb.)

Według wiadomości z Lizbony pod dniem 10. sierpnia były czynności prawodawczego ciała blizkie ukończenia. Izba deputowanych toczyła dyskusyę nad różnemi ustawami finansowemi. Izba parów potwierdziła wnioski do ustawy względem kolei żelaznej z Lizbony na granicę Hiszpanii, który już przez izbę drugą jest wotowany.

(W. Ztg.)

Anglia.

(Wiadomości bieżące z Londynu.)

Londyn, 24. sierpnia. Jego królewiczowska Mość Adalbert książę Prus przybył tu wczoraj z powrotem i zamysła kilka dni tutaj zabawić.

Lord Palmerston opuścił także z swoją małżonką stolicę i odjechał do Melbourne w hrabstwie Derbyshire. Pierwszy minister znowu jest w Londynie, na jego miejsce odjechał lord Clarendon do Osborne do dworu Jej Mości królowy. Książę Newcastle odjeżdża dziś na niejaki czas z Londynu.

Wczoraj rozeszła się tu pogłoska, że Sir Charles Napier umarł. Dziś odwołują tę pogłoskę. Waleczny weteran jest wprawdzie od dwóch miesięcy cierpiący a w ostatnich tygodniach nie mógł wstać z łóżka. Przed tygodniem przywieziono go na poradę lekarzy do Oaklands (blisko Portsmouth) gdzie posiada dobra, i chociaż rozszerzona wczoraj pogłoska o jego śmierci nie była prawdziwa, to jednak pewna, że z każdym dniem obawiać się można jego zgonu.

Z Dublina donoszą pod dniem 23, że miasto w oczekiwaniu odwiedzin królowy tak jest przepelnione, jak już od wielu lat niezapamiętano. Wszystkie hotele są zajęte, a najuboższe pomieszkania prywatne kosztują niezmiernie wiele. Muncypalność ukończyła już swoje przygotowania. Tylko place i gmachy publiczne będą oświetlone; dla niebezpieczeństwa pożaru niebędzie sztucznych ogniów.

(Wien. Ztg.)

Francya.

(Przybycie c. k. austr. oficerów na manewry. — Okólnik ministra oświecenia do Arcybiskupów i Biskupów. — Stan zdrowia Ich ces. Mości. — Okólnik ministra spraw wewnętrznych do prefektów.)

Paryż, 23 sierpnia. *Moniteur* oznajmia przybycie Fml. księcia Jabłonowskiego, pułkowników barona Leykam, Smola i Aubin, którzy będą obecni na manewrach obozu na równinie Satory.

Minister oświecenia i wyznań wydał do Arcybiskupów i Biskupów okólnik, w którym na to zwraca uwagę, że muzyka kościelna straciła poważny charakter, jaki jej nadały dawne tradycje. Ten upadek przypisać należy głównie brakowi osobnych szkół i tej okoliczności, że kościół obecnie zniewolonym się widzi przy czystościach brać organistów, śpiewaków, kapelmistrzów i kompozytorów z teatru. Dla zaradzenia tej niedogodności założona będzie dla próby pod dyrekcją kompozytora Niedermeier szkoła, w której wszyscy artyści, od chórzysty aż do kompozytora, pobierać mają potrzebną naukę przez zgłębianie najznakomitszych dzieł wielkich mistrzów 16., 17. i 18. wieku.

Najzdolniejsi nauczyciele i artyści ze szkoły Chorona wspierać będą siłami swemi pana Niedermeier w tem dziele. Ministerjum państwa da na to przedsiębiorstwo roczną subwencję 5000 franków, ministerjum oświecenia wyznaczy z swego budżetu 48,000 franków rocznie, które w kwotach po 500 fr. rozdzielone być mają między młodych ludzi utalentowanych, którzy godni są zachęty i wsparcia. Wkońcu wzywa minister księży-biskupów, ażeby wspierali to przedsiębiorstwo, którego korzyści z podwójnego stanowiska sztuki i religii zasługują na usilne uwzględnienie.

Moniteur donosi z Dieppe, że stan zdrowia JJ. MM. Cesarza i Cesarzowej jest jak najpomyślniejszy. Cesarzowa przejeżdża się codziennie w powozie, a Cesarz towarzyszy Jej zazwyczaj konno. Cesarstwo zwiedzili dniem wprzód zakład kąpielny, w którym się przeszło 4000 osób znajdowało na produkcji bandy muzycznej: „Uszanowanie ludności,” powiada *Monitor*, „stoi na równi z jej entuzjazmem.”

Według dziennika *Patrie*, zabawią Cesarstwo 20 do 25 dni w Dieppe, w tym czasie przybędzie Jego Mość Cesarz może znowu na dzień lub dwa dni do Paryża. Za powrotem z Dieppe zwiędzą JJ. MM. Cesarz i Cesarzowa Fontainebleau i Compiègne.

Minister spraw wewnętrznych uwiadomił prefektów okólnikiem, że rząd zupełnie zarzuca system odosobnionego więzienia, jednak chce, ażeby ściśle wykonywano rozporządzenia względem odosobnienia rozmaitych klas więźniów.

(A. B. W. Z.)

(Świetny czyn wojenny marynarki francuskiej.)

Paryż, 22. sierpnia. „*Moniteur*“ zawiera sprawozdanie o świetnym czynie wojennym marynarki francuskiej. Rzecz się ma następująco: Gubernator z Bissas, małej wyspy portugalskiej w archipelagu Bissagos u zachodnich wybrzeży afrykańskich, zagrożony powstaniem własnego garnizonu szukał pomocy u komendanta stacyi francuskiej. W niebytności głównego komendanta udał się za przyzwoleniem ministra kapitan okrętowy Bosse na brygu rządowym „*Palinure*“ wprost do Bissas.

Przybywszy tam dnia 18. czerwca zastał załogę w zupełnym powstaniu; wybrała ona sobie nowych dowódców i czekała jeszcze tylko na posiłki od postronnych mieszkańców dla rozpoczęcia mordy i rabunku. Z porady gubernatora wyspy stanął bryg „*Palinure*“ na kotwicach o 250 metrów od kasztelu przez rokoszanie zajętego, a dla spóźnionej pory odłożono atak na dzień następujący. Około 9tej godziny zawiadomiono jednak komendanta Bosse, że rokoszanie uzbrowszy się w siekiery i włócznie postanowili dobrać się do prochowni. Obudzono więc natychmiast ze snu załogę brygu „*Palinure*“, a w przeciągu niespełna 30 minut wyładowało 70 majtków pod wodzą gubernatora i komendanta w bliskości kasztelu. Pod zasłoną nocnych ciemności powiodło się szczupłemu oddziałowi temu opanować wały kasztelu, lecz w tejże chwili dały straż forteczne ognia do Francuzów, poczem liczne strzały karabinowe zaczęły padać ze wszystkich drzwi, okien i otworów. Nieustraszeni tem jednak majtkowie francuscy natarli z bagnietem w rękę na rokoszanie, wyparli ich ze wszystkich stanowisk, i wkrótce kasztel opanowali zupełnie.

Liczba zbuntowanej załogi wynosiła do 160 ludzi, z których 6—7 poległo na miejscu, 18—20 zostało rannych, 15 ujęto żywcem, 40 poddało się dobrowolnie, a reszta rozbiegła się po lasach i polach. Ze strony Francuzów poległ od kuli karabinowej porucznik okrętowy Jan de la Gillardair, otrzymawszy śmiertelny postrzał w głowę. Śmiałym tym krokiem przywrócono spokój w Bissas, i utwierdzono go dłuższym pobytem brygu „*Palinure*“ na wodach Bissas. Władze i znakomitsi mieszkańcy w Bissas wdzięczni są bardzo marynarce francuskiej za tę pomoc tak skuteczną i wcześniej przyniesioną.

(A. B. W. Z.)

Szwajcarya.

(Wymiary dla fortyfikacji w Bellinzonie. — Berneński rachunek państwa. — Wybory w Neuenburgu.)

Federacyjni pełnomocnicy wojskowi Dufour, Bourgeois, Ochsenbein, Ziegler i Buchwalder zajęci są w Bellinzona i w okolicy wymiarami dla zamierzonych fortyfikacji.

Berneński rachunek państwa z r. 1851 okazuje dochody w sumie 4,072,209 fr. i wydatki w sumie 4,354,715 fr., zostaje przeto niedobór w sumie 282,305 fr. Ponieważ 100,000 fr. wydano na nowe budowle publiczne z przyczyny szkód wynikłych z powodzi, przeto redukuje się zwyczajny niedobór na 182,505 fr. W budżecie podana była mniejsza suma dochodów a większa suma wydatków;

Rozmaite wiadomości.

— Gazeta Tryestyńska donosi z wybrzeży albańskich o następującym czynie wzniosłym i szlachetnym: Jeden z majtków na c. k. okręcie wojennym dotknięty został ciężką słabością, o czem gdy się J. cesarzew. M. Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian dowiedział, posłał mu natychmiast swego lekarza przybocznego, a nadto sam go nocną porą dwa razy odwiedził. Majtek ten umarł jednak mimo wszelkiej pomocy lekarskiej, a że nie było żadnego duchownego na okręcie, tedy pobożny Arcyksiążę uklęknął sam przy zmarłym, i w przytomności innych odmówił w głos pacierze zwyczajne, a następnie kazał mu sprawić pogrzeb przyzwoity, odprowadził osobiście zwłoki aż na miejsce wiecznego spoczynku, i udarował hojnie tę gminę, na cmentarzu której ciało zmarłego pochowano.

Na tym samym okręcie zachorował był także jeden z kadetów, a że chory leżał w miejscu ściśniętym i niewygodnym, przeto J. cesarzew. M. kazał przenieść pacjenta do własnej swej kajuty, i tam go pielęgnować.

— W augsburgskiej gazecie powszechnej występuje pewien sprawozdawca z Lucerny przeciw temu twierdzeniu, jakoby ostatnie wstrząśnienie w Solothurn nie pochodziło z trzęsienia się ziemi, lecz z wstrząśnienia powietrza po pęknięciu meteoru. Jest raczej tego przekonania, że wstrząśnienie to było wulkaniczne, a drzenie ziemi pochodziło od wstecznego odbicia tego wstrząśnienia, jako-to dostrzega się jadąc powozem przez bruzdy, i zdaje się, że uderzenie nastąpiło z góry na dół. — Ten sam sprawozdawca obserwujący już od kilku lat wszelkie zjawiska wulkaniczne, utrzymuje między innymi że zaraza roślinna (w miejscach wulkanicznych), chwytająca się winnej macy, drzew czereśniowych i kartofli bez żadnej

— jak n. p. tego roku przyczyny zewnętrznej — pochodzić może tylko z wyziewów gazu wulkanicznego.

— Od czasu zaprowadzenia wojsk stojących aż potąd poległo 259 c. k. jeneratów i pułkowników przed nieprzyjacielem. W tej liczbie znajduje się książę Karol Bourbon (1527 pod Rzymem), książę Albert Brandeburski (1734 pod Parmą), książę Chrystyan Brunświcki (1690 pod Czerniowcami), książę August Brunświcki (1690 pod Kazianek), książę Fryderyk Holsztyński (1717 pod Franca-villa), książę Jan z Sachsen-Gotha (1707 pod Tulonem), dwóch książąt i jeden hrabia Waldeck, trzech hrabiów Auerspergów, trzech hrabiów Breunerów, trzech hrabiów Fürstenbergów, dwóch hrabiów Keglevich, dwóch hrabiów Stahrenbergów, hrabia Ludwik Grönne (1745 pod Striegau) itd.

— W czerwcu 1851 oddano listów na wszystkich c. k. pocztach austriackich 3,501,000 sztuk (w czerwcu zaś 1852 około 2,943,700 sztuk.) Tego więc roku przybyło listów na pocztę oddanych 557,300 sztuk, a mianowicie w urzędach pocztowych w Austrii niższej (192,800 sztuk listów), w Węgrzech (86,100), w krajach nadmorskich (49,800 szt.), w Czechach (39,400), w Lombardyi (38,900), Styrii (28,200), w Wenecyi (23,800), w Morawii (22,900), w Tyrolu (21,000), w Galicyi (18,500) itd. Mniej listów oddano tylko w Siedmiogrodzie, mianowicie zaś o 500 sztuk. Na Bukowinie zachował się w tym względzie dawniejszy stosunek.

— W ciągu ostatniego półrocza wybito w mennicy londyńskiej monety złotej i srebrnej: 9,099,000 £. w złocie i 416,000 £. w srebrze. Jest to największa ilość, jaką tam w tak krótkim czasie wy-

oszczędzenie w przyzwolonych kredytach wynosi 194.965 fr. Czy-
sty majątek publiczny wynosił z końcem roku 1852 sumę 43,152.463 fr.

Wiadomości z Neuenburga donoszą o zwawej walce stronnicej
przy sposobności odbytych tam niedawno wyborów kościelnych. —
Walka ta stoi jak słyhać co do gwałtowności na równi z walkami
zwykłymi przy wyborach politycznych. Partya rojalistów głoso-
wała za kandydatami podanymi przez duchowieństwo, zaś radykali-
ści, mianowicie stowarzyszenia „patriotyczne“ pod li przeciwną li-
ście kandydatów do wyborów „nodalnych. Chociaż się wybory dnia
14. sierpnia odbyły, jednak rezultat ich nie był jeszcze wiadomy dnia
17. b. m. (Abbd. W. Z.)

Niemce.

(Traktat między Prusami i innymi państwami związku niemieckiego z jednej, a
Stanami zjednoczonymi Ameryki północnej z drugiej strony względem
wydawania zbiegłych zbrodniarzy.)

Berlin, 23. sierpnia. Do traktatu między Prusami i innymi
państwami niemieckiego związku z jednej, a Zjednoczonymi Stanami
Ameryki północnej z drugiej strony względem mającego się przy-
zwolić w pewnych przypadkach wydawania zbiegłych przed spra-
wiedliwością zbrodniarzy, przystąpiły z niemieckich państw jeszcze:
Saxonia, Kurhesya, Wielkie księstwo Heskie, Saxen-Weimar, Saxen-
Meiningen, Saxen-Altenburg, Saxen-Koburg-Gotha, Brunświk, Anhalt-
Dessau, Anhalt-Bernburg, Nassau, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarz-
burg-Sonderhausen, Waldeck, Reuss starsza i Reuss młodsza linia,
Lippe, Hessen-Homburg, również jak wole miasto Frankfurt.

Pierwszy artykuł, obejmujący ośnowę traktatu opiewa: „Zgo-
dzono się na to, że Prusy, tudzież inne państwa niemieckiego Zwią-
zku, które w tej konwencji są zawarte, albo które do niej później
przystąpią, i Stany Zjednoczone, na wzajemne rekwizyce, które
wydadzą one same albo ich posłowie, urzędnicy albo władze publi-
czne, będą wydawać w ręce sprawiedliwości wszystkie indywidua,
obwinione o zbrodnię, którą popełniły wewnątrz jurysdykcji jednej
z obu stron, to jest: o zabójstwo, lub napad w morderczym zamia-
rze, o korsarstwo, podpalanie, lub rozbój, o fałszowanie lub wyda-
wanie i rozszerzanie fałszywych pieniędzy, — bądź to są pieniądze
bite lub papierowe — odefekt lub ukrycie publicznych pieniędzy,
a które w okregu drugiej strony szukają lub znalazły przytułek;
z tem ograniczeniem jednak, że to ma nastąpić tylko na takie do-
wody karygodności, które według ustaw miejsca, w którym zbieg
albo obwinione indywiduum będzie przydybane, usprawiedliwiłyby
jego aresztację i stawienie przed sądem, gdyby zbrodnia lub prze-
stępstwo tam było popełnione; a właściwi sędziowie, tudzież inne
władze obu rządów będą mieć władzę i upoważnienie, na zatwierd-
zone przysięgą podanie wydać rozkaz do aresztacji zbiega albo
obwinionego indywiduum, ażeby przed namienionymi sędziami lub
innymi władzami w tym celu był stawiony, by dowód karygodności
był wysłuchany i pod rozważę wzięty; a jeżeli przy tej indagacji
będzie uznany za dostateczny dowód do utrzymania obwinienia,
wtedy jest obowiązkiem badawczego sędziego albo władzy publi-
cznej przesłać go do właściwej władzy wykonawczej, ażeby można
wydać rozkaz do wydania takiego zbiega. Koszta takiej aresztacji
i wydania będą poniesione i wynagrodzone od tej strony, która

bito. W takim samym przeciągu czasu roku 1850 wybito tylko
66,000 £. w złocie, i 129,000 £. w srebro; roku 1851: 4,199,000 £.
w złocie i 32,000 £. w srebro; roku zaś 1852 w którym przy-
wieziono znaczne już dostawy złota z Austryalii, wybito tylko
4,452,000 £. w złocie i 32,000 £. w srebro, zaczęm zaledwie
mniejszą połowę tegorocznej ilości. Mimo to jednak nie widać zbyt
wielkiej obfitości monety złotej, i zapewne musiały ogromne sumy
wyjść znów do Australii. Równocześnie też rozeszło się wiele złota
pomędzy klasą robotników, których byt materialny znacznie się po-
lepszył. Klasa ta wniesie zapewne kwoty oszczędzone znowu do
kas oszczędności i innych podobnych zakładów; z kolonii też prędzej
czy później wpłynąć musi moneta złota do kraju ojczystego,
zaczem spodziewać się należy pomyślnej w tym względzie reakcji.

— Wynalazca *angielskiej maszyny do szycia* ogłosił, że ku-
pującym 25 maszyn takich od razu poda niższe ceny niż przy za-
kupnie sztuk pojedynczych. Teraz kosztuje ta maszyna 110 talarów.
Według twierdzenia dziennika „Zeit“ sprawi sobie zapewne
każdy pułk armii pruskiej taką maszynę z funduszków pułkowych,
zwłaszcza że wynalazek ten okazał się nader użytecznym. Manipu-
lacja przy tem bardzo łatwa.

— W Szwajcaryi począwszy od Bodensee do jeziora gene-
wskiego panują w dzień nieznośne upały, a nocą burze i deszcze
ulewne. W kantonach: Solothurn, Bern, St. Gallen itd. wyrządziły
grady i oberwanie się chmur wielkie szkody; w niektórych znów
miejscach jak np. w Bernie niedaleko poczty były gromy i sprawiły
pożary.

— Na wystawie w Nowym Yorku znajduje się teraz kufer
zwyczajnej wielkości, mieszczący w sobie pomieszknię dla jednej

wyda rekwizycę i zbiega odbierze.“ Namieniony traktat jest już
ratyfikowany. (W. Z.)

Grecya.

(Nowe ustawy finansowe. — Zaraza na winogrona. — Zbiory zboża. — Okólnik
ministra spraw zagranicznych do Nomarchów. — Trzęsienie ziemi.)

Ateny, 19. sierpnia. Izby przyjęły w ostatnim tygodniu dwie
ustawy finansowe. Pierwsza z tych ustaw zakazuje aż do 31. gru-
dnia r. b. wywóz zboża z Grecyi i znacznie zniża cło przywozowe
od zboża. Druga ustawa przydłuża na rok jedną ustawę względem
ceł wywozowych od drobnych rodzynek wydaną już 23. lutego r.
b. Według owej ustawy pobierano należitości od wywozu dopiero
po uskutecznionej sprzedaży tego produktu za granicą i po odebra-
niu spłaty. To ułatwienie zatrzymano i połączone jeszcze z innymi
ułatwieniami mniejszej wagi.

Zaraza na drobne rodzyнки a raczej zaraza na winogrona,
(gdyż i zwykle winogrona się psują tak, że ta zaraza wielki wpływ
wyrze na ilość i gatunek wina), wywołała potrzebę ułatwienia ile
możności plantatorom rodzynek sprzedaży ich produktu, ażeby o ile
się to przez prawodawstwo da uczynić, zmniejszyć wielkie straty,
jakie ta zamożna klasa właścicieli ziemskich w ostatnich latach po-
niosła.

Zbiory zboża wypadły w tym roku w Grecyi bardzo niepo-
myślnie, a najbliższym skutkiem niedostatku jest potrzeba zagrani-
cznej pszenicy. Ustawa względem zniżenia cła przywozowego i zu-
pełny zakaz wywozu, były przeto niezbędną potrzebą.

Minister spraw zagranicznych wydał do wszystkich Nomarchów
w kraju okólnik, ażeby indywiduom żądającym paszportów do Tur-
cyi, bądź do Konstantynopola, bądź do jakiegokolwiek prowincyi pań-
stwa tureckiego, z wyjątkiem osób trudniących się handlem, niewy-
dawano paszportów. Rząd grecki chce przez to rozporządzenie po-
włórnice dać dowód mocarstwu, że usiłuje w tej krytycznej chwili
zachować swą neutralność i żadnej stronie niedawać powodu do nie-
ukontentowania.

Naczelnicy nanowo zaprowadzonych i już obsadzonych komend
jeneralnych, jenerał Gardikioli Grivas dla wschodniej Grecyi z sie-
dzibą w Lamia, i jenerał Marmuris dla Grecyi zachodniej z rezy-
dencją w Vrachori, odjechali przed trzema dniami na miejsce prze-
znaczenia.

— Wczoraj o godzinie jedenastej przedpołudniem doznano tu
strasznie gwałtownego chociaż tylko chwilowego wstrząśnienia zie-
mi. Sekundą pierwszej dał się słyszeć dziwny huk w powietru, prze-
razający ludzi i zwierzęta, potem nastąpiły gwałtowne szybko po
sobie następujące wstrząśnienia. — Wrażenie było okropne, domy
chwiały się poczęły a ludność wybiegła przerażona na ulice. Szczę-
ściem nie było żadnej szkody. (A. B. W. Z.)

Egipt.

(Kontyngens do Turcyi przeznaczony. — Fanatyzm Mahometanów. — Abbas
Basza.)

Alexandrya, 17. sierpnia. Gazeta Tryestyńska donosi:
Z Kontyngensu egipskiego 20.000 wojska przeznaczonego do Kon-
stantynopola odeszło dotychczas 15.000 wojska, 5000 wojska odej-
dzie tam, gdy okręta transportowe będą w pogotowiu.

osoby, sofę, łóżko i płaszcz od deszczu. Wszystkie te przedmioty
są z gumy elastycznej. Domostwo ma cztery ściany z dachem, i
rozpina się na czterech tylko drączkach. Sofa i łóżko nadyma się
za pomocą mieszka, który się równie w kufrze już znajduje. Z płas-
szcza staje w razie potrzebnym łódka, na której można się wygo-
dnie przez rzekę przeprawić.

— Wspomniana już nie raz w dziennikach amerykańska *maszyna
do szycia* znajduje się teraz we Wiedniu (w oberzy pod złotą
kaczką w mieście). Maszyna ta, urządzona z wielkim dowcipem i
znajomością rzeczy, może według potrzeby zastosowaną być do
wszelkich materyi, i tak do drobnych ściągów jak i do stebnowania.
Operacja ta odbywa się z niewymowną szybkością, a całą maszyną
kierować może nawet dziecko z wielką łatwością. Według oblicze-
nia odrabia ta maszyna dziesięć razy tyle ściągów co szwaczka
w tym samym przeciągu czasu, i przydatną być może szczególnie
dla większych pracowni.

— W Anglii zwraca teraz powszechną na siebie uwagę nowy
wynalazek, ważny mianowicie dla rolnictwa i gospodarstwa wiej-
skiego. Jest to *ruchoma kolej żelazna* składająca się z szczególnych
części przymocowanych ęwiekami do podwalin drewnianych, tudzież
z połączonych ze sobą szyn dubeltowych, długości stóp 15 i 5 stóp
szerokości. Za pomocą takich kolei można więc według utrzymy-
wania gospodarzy angielskich uwolnić się od niedogodności wszyst-
kich dróg złych, trzęsących powozów i koni ustających, a oprócz
tego transportować z daleko większą łatwością nawóz dla uprawy
pól, margiel, wapno itp. i zwozić do stodoły zżęte zboże i inne
ziemiopłody.

Cała siła zbrojna Egiptu włącznie z marynarką liczy około 60.000 wojska. Tymczasem rekrutują ciągle. Między żołnierzami i ludnością mahometańską pojawiają się niebezpieczne oznaki fanatyzmu żywionego przez Ulemów, i w niektórych miejscach przyszło już do zaburzeń. Temu niebezpiecznemu usposobieniu zapobiega z wszelką gorliwością dyrektor policji w Cairo karząc surowo excesa zakłócające spokój publiczny. Ale w Alexandryi nieokazują władze bezpieczeństwa w tym względzie żadnej energii; podobne excesa uchodzą tu bezkarnie, mianowicie zachowanie się pojedynczych żołnierzy jest bardzo naganne, a karność w wojsku nie jest wcale wzorowa.

Abbas Basza zabawiwszy krótki czas w Kairze udał się znowu między Beduinów do Dar-el-Beda; słyhać, że zrobi wycieczkę do Tor i na górę Sinai w petrejskiej Arabii. (A. B. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 28. sierpnia. Jego Excel. FM. hr. Radetzky powrócił tu z Monzy. Przybycia Jej Mości Cesarzowej Maryi Anny oczekują tu z Massy.

Liwurna, 25. sierpnia. Z przyczyny wolnego przywozu do Francji poszła cena pszenicy w górę.

Paryż, 29. sierpnia. Journ. de Deb. zawiera wiadomość o poczynionych w Wiedeńskim projekcie modyfikacjach. I tak w miejscu, gdzie jest mowa o wyznawcach religii chrześcijańskiej, a względnie o Grekach w Turcji mieszkających dodano: „Poddani Porty.“ Następnie doznało małej zmiany miejsce, gdzie wspomniano o traktatach z Kutsuk Kaimardschi i z Adrianopola. Postanowienia względem miejsc świętych mają być stanowczo uchwalone osobną umową.

Berlin, 29. sierpnia. Układy z Meklenburgiem względem zmniejszenia cła na Elbie nie przywiódły jeszcze do pomyslnego rezultatu. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 31. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 18r.16k.; żyta 14r.20k.; jęczmienia 11r.30k.; owsa 7r.22k.; hreczki 13r.; kartofli 7r.29k.; — cetnar siana kosztował 2r.; okotów 1r.36k.; — sag drzewa bukowego sprzedawano po 24r., sosnowego po 18r. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Rzeszowskim.)

Rzeszów, 22. sierpnia. Na targach w Rzeszowie, Przeworsku, Leżajsku i Rudniku sprzedawano w pierwszej połowie bieżącego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 8r.33k.—8r.38k.—9r.12k.—8r.; żyta 6r.52k.—7r.6k.—8r.—7r.; jęczmienia 5r.49k.—6r.18k.—7r.12k.—5r.12k.; owsa 3r.18k.—3r.37k.—3r.24k.—3r.12k.; hreczki 6r.—6r.—7r.12k.—5r.; grochu 7r.—0—0—8r.; bobu w Rzeszowie 8r.; ziemniaków 3r.12k.—3r.24k.—2r.24k.—2r.24k. Cetnar siana po 48k.—1r.—1r.24k.—1r. Za sag drzewa twardego płacono 5r.12k.—8r.—6r.32k.—3r., miękkiego 4r.—6r.24k.—5r.—2r.30k. Funt mięsa wołowego kosztował 4k.—4k.—4k.—3¹/₃k. i garniec okowity 2r.6k.—1r.58k.—2r.8k.—1r.20k. m. k.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 24. sierpnia. Na dzisiejszy targ przypędzono 519 sztuk wołów, a mianowicie: Mojżesz Lów z Radomyśla 34 sztuk,

Hersch Felder z Liska 34, Majer Klein z Krosna 46, Nuchim Singer z Dombrowy 36, Schwel Schwarzküchl z Rymanowa 41, Aron Brill z Bukaczowiec 65, Leib Krämer z Radomyśla 25, Ignacy Redlich z Pesztu 80, a w mniejszych partyach 158. — Gatunek byłaby ogółem dobry, a ceny wcale się nie podniosły.

W drodze sprzedano przeszło 900 sztuk lub niesprzedane popędzono do Wiednia.

Na przyszły tydzień spodziewają się przeszło 1200 sztuk wołów z Galicji.

Kurs lwowski.

Dnia 31. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	4	5	8
Dukat cesarski " "	5	9	5	13
Półimperyal zł. rosyjski " "	8	54	8	57
Rubel srebrny rosyjski " "	1	44	1	45
Talar pruski " "	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. " "	92	—	92	15

(Kurs wekslowy wiedeński z 31. sierpnia.)

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 108³/₈ l. 2. m. Genua 127³/₄ l. 2. m. Frankfurt 107³/₄ p. 2. m. Hamburg 80³/₈ l. 2. m. Liwurna 108¹/₄ p. 2. m. Londyn 103.7 l. 3. m. Medyolan 107⁷/₈. Marsylia — l. Paryż 128 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀₀ lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 29. sierpnia o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 14. Ces. dukatów obrączkowych agio 13¹/₂. Ros. imperyalu 8.52. Srebra agio 8¹/₂ gotówka.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

Hr. Komorowski Alex., z Brodów. — PP. Wierzbicki Julian, z Truskawca. — Brześciński Sylwester, z Rustweczka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

PP. Ujejski Bronisław, do Młyny. — Stojowski Stan, do Niżniowa. — Szczepański Fran., do Dąbki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	28 0 1	+ 9°	+ 17°	cicho	pogoda
2 god. pop.	28 0 04	+ 17°	+ 9°	zachodni	pochmurno
10 god. wie.	27 11 7	+ 12°		cicho	"

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „Der Barbier von Sevilla.“

Jutro: Przedst. polskie: „Niech jedzie na wieś.“

W sobotę: Wielka opera niem.: „Rigoletto.“

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY stanu galicyjskiej kasy oszczędności

z dniem 31. sierpnia 1853.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. lipca 1853			złr. 2,879.329 kr. 14 den. 2
Od 1. do 31. sierpnia 1853 włożyło 675 stron		złr. 121.385 kr. 4 den. —	
" " " wypłacono 566 stronom		— 87.847 — 50 — 1	
	a zatem przybyło		— 33.537 — 13 — 3
Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. sierpnia 1853			— 2,912.866 — 28 — 1
Kapitał galic. instytutu ciemnych (w osobnym rachunku)			— 2.189 — 20 — 2
	Ogół		— 2,915.055 — 48 — 3

Na to ma Zakład na dniu 31. sierpnia 1853:

a) na hypotekach				złr. 2,410.659 kr. 26 den. —
b) w zastawach na srebra i t. d.				— 55.933 — — —
c) w wekslach eskontowanych				— 141.840 — 19 — —
d) w galicyjskich listach zastawnych				— 149.200 — — —
e) w obligacjach pożyczki Państwa z r. 1851 lit. A				— 10.000 — — —
f) " " " " " 1852				— 10.000 — — —
g) w gotowiznie				— 267.139 — 40 — 3
			razem	— 3,044.772 — 25 — 3
Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę				— 2,915.055 — 48 — 3
Okazuje się przewyżka w sumie				— 129.716 — 37 — —

W którąto sumę wchodzi: prowizya od 1. lipca 1853 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, Fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 31. sierpnia 1853.

Od Dyrekcji galicyjskiej kasy oszczędności.

Gnoiński, nad dyrektor-zastępca.

S. Krawczykiewicz, dyrektor.